

Til:

- Barne- og likestillingsdepartementet

Oslo, 17.06.2016

Ref.: 115/16/AC/ph

Høringsinnspill: Kvalitets- og strukturreform i barnevernet – forslag til endringer i barnevernsloven

Vi viser til høringsnotat datert 17.03.2016 om Kvalitets- og strukturreform i barnevernet – forslag til endringer i barnevernsloven med høringsfrist 10. juni 2016. Videre viser vi til brev fra BLD datert 08.06.16 med ny høringsfrist 17.juni 2016.06.12.

Kvalitet, kompetanse og psykologers rolle i barnevernet.

Norsk Psykologforening støtter formålet med strukturreformen. Sterkere satsing på tidlig og forebyggende innsats gjennom et helhetlig og samordnet tilbud i lokalsamfunnet kan i større grad snu omsorgssviktilstander og negativ utvikling på et tidlig tidspunkt, og derved redusere behovet for omfattende og inngripende tiltak senere. Kommunale tjenester styrkes på andre viktige områder for barn og unge, eksempelvis styrkes forebygging og tidlig intervensjon gjennom lovfesting og tilsetting av psykologer i kommunale helse- og omsorgstjenester. Dette er en viktig utvikling for tjenestene til barn og unge, og kommunale barnevernstjenester bør styrkes på samme måte og sees i sammenheng med øvrige tjenester. Likevel kan ikke Psykologforeningen støtte den omfattende oppgaveoverføringen fra stat til kommune nå. I 2016 er det igangsatt en forsøksordning med økt kommunalt ansvar for barnevernstiltak i noen små kommuner. Dette er akkurat kommet i gang, og det foreligger ikke mye erfaring med dette. Kommunereformen har også uklare resultater foreløpig og gir ikke sikkert svar på hvor robuste kommunene blir.

Barnevernet forvalter noen av samfunnets aller viktigste og mest utfordrende oppgaver: å sikre barn og unge gode oppvekst- og utviklingsbetingelser når deres foresatte av ulike grunner har behov for støtte til å ivareta sine barns behov, eller ikke selv er stand til å gi barna den trygghet, omsorg og de utviklingsmuligheter de har behov for. Vi mener barnevernet har behov for høyere og mer tverrfaglig kompetanse for å løse dette oppdraget. Barn og ungdom som får tjenester av barnevernet har et bredt spekter av behov. Det kan være snakk om en omsorgssituasjon hvor man må legge til rette for bedre utviklingsbetingelser, tiltak for å hjelpe barn og unge som har vært utsatt for vold og overgrep, fosterhjemsoppfølging, psykisk helsehjelp til barn i institusjoner m.m. Det er viktig å sikre at barnevernet har kompetanse og rammevilkår til å:

- Foreta et stort spekter av komplekse behovsvurderinger
- Sikre tilgang på tiltak og evidensbaserte metoder som imøtekommer disse, samt nødvendig kompetanse for å kvalitetssikre bruken av dem i henhold til prinsipper for evidensbasert praksis.
- Det er behov for høy kompetanse for å sikre at tiltak og metoder som tas i bruk i tilstrekkelig grad tar hensyn til det enkelte barns totale situasjon og at individuell tilpasning skjer overfor hvert enkelt barn og familie.
- Sikre at evaluering av tiltak og individuell tilpasning skjer fortløpende og i henhold til prinsipper for evidensbasert praksis
- Sikre ulike faggrupper i barnevernet tilgang til veiledning og undervisning, for eksempel i forståelse av barns utviklingspsykologiske behov, individuell tilpasning av evidensbaserte metoder, traumesensitivt barnevern m.m.

Tverrfaglighet er vesentlig i en så utfordrende tjeneste som barnevernet. Det er blant annet behov for å supplere det kommunale barnevernets sosial- og barnevernfaglige kompetanse, med psykologfaglig kompetanse. Psykologers brede kunnskap om barn og unges utviklingspsykologiske behov, relasjonelle kompetanse, kunnskap om psykisk helse og psykisk lidelse, og hva som påvirker utvikling av psykisk helse er vesentlige bidra til en god løsning av barnevernets oppdrag.

Det bør vurderes om det er behov for en lovfesting av tverrfaglig kompetanse i barneverntjenesten, blant annet sosialfaglig, juridisk og *psykologisk* kompetanse. Vi viser til at regjeringen nå har sendt på høring forslag om å lovfeste ulike personellgrupper i kommunale helse- og omsorgstjenester for å sikre *nødvendig kjernekompetanse og forsvarlige tjenester*. Vi mener disse argumentene er vesentlige også i kommunalt barnevern.

Psykologers rolle i barnevernet bør omtales i den helhetlige kvalitets- og kompetanseplanen som regjeringen har varslet. Psykologforeningen ønsker å delta i det videre samarbeidet om utvikling av kvalitets- og kompetanseplan for barnevernet og samarbeide med barnevernsmyndighetene om utvikling av en konstruktiv rolle og best mulig bruk av psykologers kompetanse i barnevernet.

Strukturendringer

Det overordnede strukturelle grepet i forslaget til reform innebærer å overføre ansvar for en del av de statlige barnevernstiltakene til kommunalt nivå, for å skape grunnlag for nødvendig tverrfaglig samarbeid, tidligere innsats basert på «nærhet og bred kjennskap til barnets og familiens situasjon».

I utgangspunktet er det en god tanke å legge så mange tiltak som mulig til det kommunale barnevernet for å sikre nærhet, tilgjengelighet og lav terskel. Det må imidlertid påpekes at en del tilstandsbilder og utfordringer er såpass komplekse, uvanlige eller krevende at man har behov for særskilt spesialisering blant annet med tanke på implementering og utvikling av metoder og tiltak. En overføring av alle statlige tiltak til kommunene kan medføre svekkelse av slike fagmiljøer og gå på bekostning av kvaliteten på tilbudet. Selv med en aktiv oppbygging av kommunalt barnevern vil det fortsatt være behov for en spesialisert barneverntjeneste som kan yte kompetansekrevende og ressursintensive tiltak i særlig kompliserte, sårbare, eller alvorlige barnevernssaker. Det er behov for å beskrive kriterier for å avgrense mellom krav til kommunale barneverntjenester og spesialiserte barneverntjenester.

Psykologforeningens vurderinger og innspill

I lys av behovet for et langsiktig arbeid med å styrke og utvikle de kommunale barneverntjenestene, usikkerhet omkring resultater av kommunereformen, manglende resultater fra forsøkskommuner, uklarhet om hva som bør være en spesialisert barnevernstjeneste, bekymringer for ivaretagelse av nødvendige spesialiserte barneverntiltak, m.m. *kan ikke Psykologforeningen anbefale en omfattende overføring av statlige oppgaver på det nåværende tidspunkt*. Vi foreslår igangsetting av målrettet styrking av kommunale tjenester, tydeliggjøring av betingelser som må være tilstede for å at kommunale barneverntjenester ivaretar en helhetlig og tidlig innsats overfor sårbare barnefamilier, målrettet kompetanseutvikling og vurdering av omfattende oppgaveoverføring på et senere tidspunkt.

Vi ser frem til videre dialog med barnevernsmyndighetene om kvalitetsutvikling og styrking av barnevernet.

Med vennlig hilsen
Norsk Psykologforening

Tor Levin Hofgaard
President